

דבר יושב ראש הדירקטוריון

בעלי מניות נכבדים,

בשם הדירקטוריון ובשמי אני מתכבד להגיש לכם את דוח הדירקטוריון ואת הדוח הכספי של בנק ירושלים לשנת 2015.

במהלך שנת 2015, המשיך הבנק ביישום תכניתו האסטרטגית הרב שנתית תוך עמידה ביעדיו העסקיים, והשיג לבעלי המניות תשואה על ההון בשיעור של 6.3%

הכלכלה הגלובלית

מזג האוויר הסוער במיוחד אשר חתם את שנת 2015, סימן באופן סמלי את הסערה שהתחוללה בתחילת השנה בבורסות ברחבי העולם, אשר לוותה בירידות חדות בכל השווקים ובכל הענפים.

הייתה זו אחת השנים הדרמטיות בכלכלה העולמית, שהתאפיינה בשינויים משמעותיים וביניהם: התמוטטות מחירי הנפט אשר צנחו אל רמתם הנמוכה ביותר מאז משבר 2008, עליית הריבית בארה"ב לראשונה מזה שמונה שנים, והאטה בפעילות הכלכלית בסין שניתן למנות אותה בין הגורמים אשר הובילו להתרסקות השווקים בתחילת שנת 2016. ברוסיה נמשך השפל הכלכלי, ויוון חולצה, לעת עתה, ממשבר החובות.

בסיכום כל הנתונים מצטרפת שנת 2015 לקודמותיה ומשקפת אף היא תמונת צמיחה עולמית מאכזבת, אף שהבנקים המרכזיים התמידו בהזרמת נזילות לשווקים ונקטו במדיניות מוניטארית מרחיבה.

הסביבה הכלכלית בישראל

השנה החולפת תיזכר כשנה שקטה יחסית בכלכלת ישראל. האינדיקטורים הבסיסיים, וביניהם: אבטלה, אינפלציה, מאזן התשלומים והתקציב, לא הפתיעו לרעה. שנת 2015 התאפיינה בתעסוקה מלאה וברמת התייקרויות אפסית, מדד המחירים לצרכן לשנת 2015 היה שלילי וירד ב- 1.0 נקודות האחוז, השקל נותר יציב והשליטה בהוצאה הממשלתית הייתה מלאה.

שנת 2015 התאפיינה גם בשיעורי צמיחה נמוכים ביחס לפוטנציאל הצמיחה ובהמשך מגמת הירידה בקצב הצמיחה. שיעור צמיחת התוצר המקומי הגולמי בישראל עמד בשנה זו על 2.3% בלבד, ושיעור צמיחת התוצר לנפש עמד על 0.3% בלבד. ישראל שרויה במצב של דפלציה ולראשונה מזה שנים רבות אנו עדים לאינפלציה שלילית על פני שנתיים רצופות. נתונים אלה מדאיגים ומעוררים חשש למיתון. מאידך, ניתן להצביע על מגמות חיוביות במשק הישראלי וביניהן: גירעון תקציבי בשיעור של 2.15%, שהיה נמוך מהיעד המתוכנן, שיעור צמיחה גבוה בתעשיית ההייטק הישראלית, שיעור החיסכון הגבוה, מאגרי הגז אשר יבטיחו לנו ביטחון אנרגטי ומחירי אנרגיה זולים בעתיד. מגמת הירידה המתמשכת מזה כעשור בהיקף החוב הציבורי של ממשלת ישראל, יחס חוב - תוצר של ישראל, המהווה מדד חשוב ביותר למדידת היציבות הפיסקלית והפיננסית של מדינה וגורם משפיע חשוב על דירוג האשראי שלה, הולך ויורד בהתמדה לאורך העשור האחרון, ובשנת 2015 עמד על 65% מהתמ"ג, לעומת למעלה מ- 90% בשנת 2005.

גם רמת החוב הפרטי הקיימת בישראל הבשוואה לתמ"ג על פי נתונים שפורסמו לאחרונה על ידי בנק ישראל הינה נמוכה יחסית בהשוואה בינלאומית ובכך מחזקת היציבות המשקית.

המערכת הבנקאית בישראל

המערכת הבנקאית ממשיכה לגלות יציבות ורווחיות סבירה, לצד אי הוודאות הנובעת משטף השינויים הרגולטוריים והרפורמות המבניות המיועדות להגביר את התחרות בתחום השירותים הבנקאיים בכלל, ואת התחרות בין הבנקים על מגזר משקי הבית בפרט.

בין היתר, הוקמה לצורך העניין ועדת שטרם - "הוועדה להגברת התחרות בשירותים הבנקאיים והפיננסיים הנפוצים בישראל", שפרסמה לאחרונה דוח ביניים הכולל את המלצותיה, וביניהן: המלצה לפעול לגיוון מקורות האשראי הזמינים למשקי הבית ולעסקים בינוניים, בשאיפה להוזיל את עלות האשראי באמצעות יצירת תחרות בין מקורות אשראי, בנקאיים וחוץ בנקאיים, והמלצה להפרדת חברות כרטיסי האשראי מהבנקים.

המפקחת על הבנקים חשפה אף היא תכנית שאפתנית להגברת התחרות במערכת, הכוללת בין היתר הפרדת חברות כרטיסי האשראי משני הבנקים הגדולים, מתן היתר לבנקים להפיץ מוצרי ביטוח, אפשרות לכניסת גופים מוסדיים לשוק האשראי הקמעונאי, הקמת מאגר נתוני אשראי צרכני, החלת ביטוח פיקדונות והקלות רבות בגין שירותים מקוונים.

בנוסף, נדרשו הבנקים להגיש לבנק ישראל תכנית רב שנתית להתייעלות תפעולית.

השינויים והרפורמות המבניות המתוכננות, שמטרתם הגברת התחרות, מציבים בפני המערכת הבנקאית אתגרים רבים יותר לצד פיתוח אפשרויות עסקיות חדשות ומגוונות.

התפתחויות אלה, לצד הפריחה הגלובאלית של תעשיית ה"פינטק" המוכיחה את השינוי והתנופה בתעשיית השירותים הטכנולוגיים הפיננסיים המתגברת מיום ליום, מייצרים אתגרים והזדמנויות למערכת הבנקאית עם התרחבות הזירה הפיננסית וצמיחת היקפי הפעילות הפיננסית במשק.

בנק ירושלים - התוצאות וההתפתחות בשנת 2015

במהלך השנה התמודד הבנק בהצלחה עם יישום התוכנית האסטרטגית הרב שנתית, תוך שימור רמת רווחיות נאותה על אף תנאי השוק המשתנים וסביבת הריבית הנמוכה. בד בבד המשיכה ההנהלה בתהליך התייעלות ובפיתוח הבנק.

הרווח הנקי של הבנק לשנת 2015 הסתכם בסך של 48.6 מיליון ש"ח ושיעור התשואה על ההון עמד על 6.3%, בהלימה לתיאבון לסיכון של הבנק ובהתאם לציפיות על רקע תנאי השוק המשתנים, לרבות התגברות התחרות במערכת הבנקאית. שיעור הגידול בהכנסות לשנת 2015 הסתכם ב- 2.6%, ושיעור הגידול בהוצאות התפעוליות הסתכם ב- 3.8%. יתרות תיק האשראי לציבור נטו, של הבנק, הסתכמו בסוף השנה בסך של כ- 10 מיליארד ש"ח ומשקפות צמיחה בשיעור של 3.4% במהלך שנת 2015.

תיק האשראי של הבנק הוא תיק איכותי המאופיין בפיזור גדול, חלקו של האשראי הקמעונאי מסך כל התיק עומד על 85%, ברובו אשראי לדיור המובטח בנכסי נדל"ן.

לצד הפיזור הגדול, מתבטאת איכות תיק האשראי של הבנק גם בשיעור של הפרשה השנתית להפסדי אשראי אשר עמד בשנת 2015 על 0.41%.

בשנת 2015 הוסיף הבנק להגדיל ולחזק את בסיס ההון שלו, ובסוף השנה עמד יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון על 13.4% ויחס המינוף עמד על כ- 5.2%.

בנק ירושלים - התפתחויות ומגמות ב-5 השנים האחרונות

להלן עיקרי הנתונים:

	2010	2015	
שינוי ב-%	במיליוני ש"ח		
+ 40.4%	10,126	14,220	סך הכל מאזן
+ 23.0%	8,037	9,889	אשראי לציבור, נטו
+ 48.7%	7,408	11,019	פיקדונות הציבור
+ 23.9%	633	*784	הון
+ 90.0%	250	477	סך הכל ההכנסות
+ 80.2%	203	366	סך הכל ההוצאות
+ 44.1%	34	49	רווח נקי
+ 0.8 נקודות אחוז	5.5%	6.3%	תשואה להון
- 4.2 נקודות אחוז	81.2%	77.0%	יחס יעילות
+ 0.6 נקודות אחוז	9.1%	9.7%	יחס הלימות הון עצמי רובד 1
+ 26.0%	476	600	מספר משרות

* לאחר חלוקת דיבידנדים בסך כולל של 73.5 מיליון ש"ח בחמש השנים הנ"ל.

הנתונים על התפתחות הבנק לאורך חמש השנים האחרונות מצביעים על גידול בפעילות בשיעור של 40.4% אשר הוביל לגידול מרשים בהכנסות בשיעור של 90%, ברווח הנקי גידול מ- 34 מיליון ש"ח בסוף שנת 2010 ל- 49 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, המשקף גידול בשיעור של 44.1%, וגידול בשיעור התשואה על ההון מ 5.5% בסוף שנת 2010 ל- 6.3% בסוף שנת 2015. התפתחות מרשימה זו משקפת את יישום האסטרטגיה הרב שנתית של הבנק, ובכלל זה מיקוד בפעילות הקמעונאית, עליה מתבסס צביונו של בנק ירושלים כבנק קמעונאי ייחודי. במקביל לצמיחה, המשיך הבנק בשנת 2015 ביישום תהליך התייעלות שכתוצאה ממנו שופר יחס היעילות מ- 81.2% בסוף שנת 2010 ל- 77.0% בסוף שנת 2015.

האסטרטגיה העסקית

במרכז התכנית האסטרטגית של הבנק עומדת צמיחה קמעונאית מבוקרת תוך הגדלת בסיס הלקוחות וסל המוצרים והשירותים למשקי בית, לצד גיוון ופיזור תחומי הפעילות הקמעונאיים של הבנק. אסטרטגיית הצמיחה של הבנק מלווה בהצעות ערך ללקוחות תוך בידול המבוסס על ההתמחות הקמעונאית של הבנק, והמשך פיתוח התמחות זו.

הצמיחה המבוקרת, פיזור וגיוון הלקוחות ומקורות ההכנסה בדגש על משקי בית, משיגים יעד מרכזי נוסף העומד בבסיס התכנית האסטרטגית והוא הפחתת הסיכון הסיסטמי.

כל אלה, לצד מתן שירות אישי ומקצועי, יעיל ומהיר במגוון מוצרים בנקאיים מתקדמים ואיכותיים, מובילים למצוינות בשירות ולהשאת ערך ללקוחות הבנק, ערכים שבנק ירושלים חרט על דגלו.

הבנק רואה את עצמו משתלב בתוכניות הרגולטוריות להגברת התחרות בין הבנקים ורואה עצמו כגורם אשר יכול להוביל מגמות אלה במשק הישראלי כשחקן בנקאי ותיק המכיר את הרגולציה וניהול הסיכון מחד ואשר יכול לייצר יוזמות חדשניות מאידך.

יעדים ומגמות לשנה הקרובה

בשנת 2016 מתעתד הבנק להמשיך ביישום האסטרטגיה הקמעונאית שעיקרה הענקת הלוואות לדיור ואשראי צרכני תוך המשך טיפוח מחויבות עמוקה למגזר משקי הבית. בנוסף, מתכוון הבנק להרחיב הפעילות הנובעת מלקוחות עו"ש, ומפעילות בניירות ערך ושירותי ברוקראז'.

יעדי הצמיחה שהוגדרו לתיק האשראי לשנת 2016 שמרניים, בהלימה למדיניות התיאבון לסיכון של הבנק. בין היעדים החשובים שהגדיר הבנק לשנת 2016 עומד היעד של שיפור יחסי הלימות ההון ועמידה ביעדי ההון שקבע הדירקטוריון 13.5% יחס הון כולל בסוף 2016.

בשנת 2016 מתעתד הבנק להמשיך בצעדי התייעלות, ובכלל זה עידוד הלקוחות לשימוש באמצעים טכנולוגיים לתקשורת עם הבנק, בין היתר באמצעות סניפי הווידאו, במטרה לצמצם את תלות הלקוחות בסניפים הפיזיים, לייעל את הפעילות ולשפר את השירות.

ממשל תאגידי

הבנק מייחס חשיבות עליונה להתנהלות על פי כללי ממשל תאגידי ובכלל זה התנהלות תקינה ומתקדמת של הדירקטוריון ועמידה בכל היבטי הרגולציה - חוקים ותקנות, הוראות בנק ישראל וכללים אחרים. בהתאם למדיניות זו, מקפיד הבנק על יישום הכללים על פי סטנדרטים גבוהים, שבין היתר מגדירים את מכלול היחסים בין הדירקטוריון, ההנהלה, גופי הביקורת והבקרה, ובאים לידי ביטוי באמצעות מבנה ארגוני, הגדרת תחומי אחריות וסמכויות, נהלי עבודה וקווי דיווח ופיקוח, בקרה וביקורת.

כמו כן פועל הבנק בהתמדה ליישום והטמעת תרבות ארגונית נאותה על פי סטנדרטים בנקאיים גבוהים ללא פשרות.

טיפוח המשאב האנושי ומערכת יחסי העבודה

כבנק המתייחס אל המשאב האנושי כאל נכסו החשוב ביותר, המשיך הבנק גם בשנת 2015 בקידום ופיתוח איכות המשאב האנושי ובטיפוח מערכת יחסי העבודה, המהווה לאורך השנים נכס אסטרטגי לבנק.

לארגון העובדים חלק חשוב בהובלת הבנק להשגת היעדים בפעילותו העסקית. בשנת 2015 חתמו ההנהלה והעובדים על הסכמים המעגנים את עיקר תנאי העבודה. ובין היתר זכויות וחובות שהיו נהוגות בבנק במשך שנים רבות. ההסכמים שנחתמו מבטאים ומשקפים את האמון ההדדי, את שיתוף הפעולה ואת יחסי העבודה הטובים השוררים בבנק לאורך שנים, אשר לצד תנאי עבודה הוגנים וראויים לעובדים, תורמים להצלחת הבנק ולקידומו.

אחריות תאגידית

בנק ירושלים פועל בתחומי אחריות תאגידית מזה שנים רבות ומשלבם כחלק אינטגרלי מפעילותו העסקית. תפיסה זו לפיה הצלחה עסקית כרוכה גם בשיקולים חברתיים-סביבתיים התחדדה בשנים האחרונות ואף שולבה באסטרטגיה הכוללת של הבנק והתנהלותו כבנק ישר והוגן ללקוחותיו. כך, החל הבנק, לפני כשלוש שנים, להציע לציבור הרחב וללקוחותיו הקיימים לפתוח חשבונות עו"ש ללקוחות פרטיים בפטור מלא מעמלות. עוד פיתח הבנק בשנים האחרונות מוצרי פיקדונות קצרים (עד שנה) הכוללים הצעת ערך פיננסית טובה יותר ללקוחות מזו הקיימת במערכת הבנקאית ומתוך התפיסה הכוללת של התנהלות הוגנת ללקוחות הבנק.

כמו כן, פועל הבנק לרווחת העובדים והתפתחותם המקצועית והאישית וסביבת עבודתם, ליצירת ערך לקהילה גם באמצעות תרומות לעמותות וארגונים שחרטו על דגלם קידום מטרות חברתיות, ובעיקר סיוע לאוכלוסיות מוחלשות ונזקקות אשר הבנק מכיר והתרשם באופן חיובי מפעילותן. פיתוח מודעות חברתית בקרב עובדי הבנק ועידוד למעורבות חברתית. עוד ניתן למנות בתחום זה יישומם של עקרונות ממשל תאגידי תקין מתקדמים בהתנהלות הבנק וכן עקרונות לתרבות אתית וערכית של עובדי הבנק, מנהליו וחברי הדירקטוריון שלו.

אנו מחויבים לבעלי המניות שלנו, ללקוחותינו, לעובדי הבנק ולחברה הישראלית במסגרתה אנו פועלים וממנה שואבים את עצמתנו.

בסיום דבריי אני מבקש לכבד את זכרו של ידידנו היקר מר עובד בן עוזר ז"ל, חבר דירקטוריון הבנק וממקימי הבנק, שלאורך השנים היה אחד מעמודי התווך של הבנק, דמות ומופת לאנושיות לצד מקצועיות חסרת פשרות, אדם שראה לנגד עיניו את טובת הבנק, עובדיו ולקוחותיו, ותרם רבות גם בתחומים נוספים. חסרונו מורגש לכל עובדי הבנק ומנהליו, לחברי הדירקטוריון ולבעלי המניות. יהי זכרו ברוך.

אני מבקש להודות בשמי ובשם הדירקטוריון, ללקוחות הבנק הממשיכים להביע בנו אמון לכל אורך הדרך, למנכ"ל ולחברי הנהלת הבנק, וכמובן תודה גדולה לכל עובדי הבנק על עבודתם המקצועית, הנאמנה והמסורה ועל תרומתם להצלחת הבנק.

בכבוד רב,

זאב נהרי

יו"ר הדירקטוריון

23 בפברואר 2016